

SOP: Tính giá thành theo từng lệnh sản xuất (job costing)

Tài liệu thực chiến ERP • AI-X — ai-x.vn • Cập nhật 2026-06-22 03:16:00

Phiên bản PDF miễn phí — liên hệ AI-X để nhận bộ biểu mẫu điền sẵn & tư vấn lộ trình.

Đây là SOP chi tiết cho ngành Sản xuất bao bì, đi kèm trang vấn đề 5848 — Tính giá thành theo từng lệnh sản xuất (job costing) — dùng cho Sản xuất, Kế hoạch (PPC), Chất lượng, Kho — Vật tư và CEO/BOD.

1. Tên SOP

SOP-TM-5848 — Tính giá thành theo từng lệnh sản xuất (job costing) (ngành Sản xuất bao bì)

2. Mục đích

Giá thành từng lệnh chốt đúng, đủ chi phí thực tế phát sinh; điều hành thấy lệnh nào lãi lỗ thật thay vì biên lợi nhuận trung bình che lấp.

3. Phạm vi áp dụng

Áp dụng cho toàn bộ hoạt động liên quan đến "tính giá thành theo từng lệnh sản xuất (job costing)" trong doanh nghiệp Sản xuất bao bì.

4. Thuật ngữ và định nghĩa

Lệnh sản xuất (MO)	Đối tượng tập hợp chi phí một đợt chạy
Chi phí trực tiếp	Nguyên liệu + nhân công trực tiếp của lệnh
Chi phí gián tiếp	Chi phí chung phân bổ theo tiêu thức
Phân bổ	Quy chi phí chung về lệnh theo cơ sở máy/giờ
Đóng lệnh	Chốt tổng chi phí — giá thành cuối của lệnh
Chênh lệch chuẩn — thực	Sai số giữa dự toán và thực tế lệnh

5. Vai trò tham gia

Sản xuất	Ghi vật liệu — giờ máy — phế theo lệnh
Kế hoạch (PPC)	Phát hành lệnh với định mức dự toán
Chất lượng (QC)	Xác nhận sản lượng đạt/phế của lệnh
Kế toán	Tập hợp chi phí, phân bổ, chốt giá lệnh
CEO/BOD	Duyệt biên theo lệnh và hành động đơn lỗ

6. Ma trận RACI

R = Responsible · A = Accountable · C = Consulted · I = Informed

Hoạt động | Sản xuất | Kế hoạch | QC | Kế toán | CEO/BOD

Phát hành lệnh có dự toán | I | R/A | I | C | I

Ghi chi phí phát sinh theo lệnh | R/A | C | C | I | I

Xác nhận sản lượng đạt / phế | C | I | R/A | I | I

Phân bổ gián tiếp và chốt giá | I | C | I | R/A | I

Duyệt biên theo lệnh | I | C | I | R | A

7. Dữ liệu đầu vào

- Định mức dự toán theo lệnh (vật tư, cơ thời).
- Ghi nhận thực tế: vật liệu, giờ máy, nhân công, phế.
- Hệ số phân bổ chi phí gián tiếp kỳ.
- Giá bán của đơn hàng gắn lệnh.

8. Quy trình từng bước

Bước 1 — Phát hành lệnh kèm dự toán. Lệnh mang định mức vật tư — cơ giờ — chi phí dự kiến làm chuẩn so sánh.

Bước 2 — Ghi nhận chi phí phát sinh theo lệnh. Xuất vật liệu, giờ máy, nhân công, phế đều trở về mã lệnh — không nhập "chung chung".

Bước 3 — Xác nhận sản lượng cuối. QC chốt đạt/phế/hạng B của lệnh làm cơ sở tính giá.

Bước 4 — Phân bổ chi phí gián tiếp. Theo cơ sở đã duyệt (giờ máy/giờ công); phân bổ kỳ tính đúng lệnh chạy kỳ đó.

Bước 5 — Chốt giá và chênh lệch. Đóng lệnh: giá thành đơn vị, so dự toán, cảnh báo chênh lệch lớn.

Bước 6 — Báo cáo biên theo lệnh. So sánh giá bán — giá thành từng lệnh cho điều hành định kỳ.

9. Điểm kiểm soát và điều kiện phê duyệt

Khi phát hành lệnh	Có dự toán định mức gắn lệnh
Trong khi chạy	Chi phí ghi đúng mã lệnh
Khi đóng lệnh	Sản lượng QC xác nhận đủ
Mỗi kỳ	Chênh lệch chuẩn — thực trong ngưỡng

10. Ngoại lệ và cách xử lý

- Một đơn tách nhiều lệnh: Giữ mã đơn hàng cha trên các lệnh con để roll-up biên theo đơn.
- Chi phí phát sinh không truy được lệnh: Ghi "chờ phân bổ" tối đa 5% giá trị; vượt phải trình duyệt và khắc phục dữ liệu.
- Lệnh kéo dài qua kỳ: Chốt giai đoạn (WIP chuyển kỳ) theo quy định, không dồn hết về kỳ cuối.

11. KPI cần theo dõi

Các mức KPI dưới đây là mục tiêu tham khảo, doanh nghiệp cần điều chỉnh theo quy mô.

Lệnh chốt giá đúng hạn	Đóng lệnh ≤ 5 ngày / tổng lệnh	$\geq 95\%$
Chênh lệch dự toán — thực	$ \text{Thực} - \text{dự toán} / \text{dự toán}$	$\leq 5\%$
Chi phí mờ côi	Chi phí không trở lệnh / tổng	$\leq 5\%$
Lệnh có biên báo cáo	Lệnh đủ biên / tổng	100%

12. Hồ sơ và biểu mẫu liên quan

- Lệnh sản xuất với dự toán định mức.
- Phiếu xuất vật liệu — giờ máy theo lệnh.
- Xác nhận sản lượng của QC.
- Bảng giá thành — biên theo lệnh.

(Chi tiết từng biểu mẫu xem trong Bộ công cụ tính giá thành theo lệnh sản xuất.)

13. Đầu ra và tiêu chí hoàn thành

- Giá thành chính xác theo từng lệnh.
- Lệnh lỗi được lộ diện sớm để điều chỉnh giá/chi phí.
- Dữ liệu đầu vào chuẩn để báo giá kỳ sau.

14. Ví dụ thực tế

Ví dụ minh họa mang tính mô phỏng.

Một xưởng hộp giấy in offset vốn tính giá dàn đều theo kg thành phẩm; đơn "khách khó tính in 5 màu" tưởng lãi hóa ra lỗ 6% khi tách tính theo lệnh — do 3 lần chạy lại màu không được truy về lệnh. Sau khi áp job costing, 2 nhóm đơn lỗ định kỳ được đưa giá bán lên đúng vị trí trong 1 quý.

15. Checklist áp dụng nhanh

- ☐ Lệnh phát hành luôn có dự toán.
- ☐ Chi phí phát sinh trở đúng mã lệnh.
- ☐ Sản lượng cuối có QC xác nhận.
- ☐ Phân bổ gián tiếp theo cơ số chuẩn.
- ☐ Lệnh đóng trong 5 ngày.
- ☐ Biên theo lệnh báo cáo điều hành.

Xem thêm: Bộ công cụ tính giá thành theo lệnh sản xuất .

AIX • TƯ VẤN TRIỂN KHAI ERP & AI

Cần bộ SOP này chạy trên hệ thống thực tế?

AI-X thiết kế lộ trình ERP & AI 90 ngày riêng cho doanh nghiệp của bạn:
chuẩn hóa dữ liệu — SOP số hóa — dashboard điều hành.

ai-x.vn/contactus

Tài liệu phát hành miễn phí bởi AI-X (ai-x.vn). Vui lòng không chỉnh sửa nội dung khi chia sẻ lại.